

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1363/2023
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Бућковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 136/22 од 02.02.2022. године, у седници одржаној 20.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 136/22 од 02.02.2022. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што се одбија, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 838/18 од 09.12.2020. године у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 136/22 од 02.02.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 287.571.00 динар у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 838/18 од 09.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Првог основног суда у Београду као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете за мање исплаћене плате које је тужилац остварио по основу обављеног рада и временаведеног на раду у периоду од 01.11.2012. године до 30.09.2015. године, исплати износ од укупно 1.411.476,45 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене месечне износе, од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, у корист тужиоца уплати доприносе за ПИО за период од 01.11.2012. године до 30.09.2015. године а на основицу неисплаћене разлике по

износу односно тарифи важећој на дан исплате у Фонду. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 222.357,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 136/22 од 02.02.2022. године, потврдио решење садржано у ставу првом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 838/18 од 09.12.2020. године а жалбу туженог у том делу одбио као неосновану. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 838/18 од 09.12.2020. године тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете због мање исплаћене плате које је остварио по основу обављеног рада и временаведеног на раду у периоду од 01.11.2012. године до 30.09.2015. године исплати износ од укупно 1.411.476,45 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене месечне износе, од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, преиначено је решење садржано у ставу четвртм изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 838/18 од 09.12.2020. године, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка у износу од 222.357,00 динара а тужилац је обавезан да туженој на име трошкова првостепеног поступа исплати износ од 11.250,00 динара, док је захтев тужене за накнаду трошкова поступка у износу преко досуђеног одбијен. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 22.500,00 динара а захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступа у износу преко досуђеног је одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, побијајући другостепену пресуду у целости због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), и оценио да је ревизија тужиоца делимично основана а делимично недозвољена.

У поступку није учињена битна одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије одређено се не указује на другу битну повреду одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код тужене на радном месту послови ..., Одељење за ..., стално дежурство и обезбеђење у Служби за борбу против организованог криминала, Управа криминалистичке полиције. Тужилац је у Службу за борбу против организованог криминала први пут распоређен решењем тужене од 05.10.2016. године, почев од 15.10.2006. године. Основна нето плата тужиоца у периоду септембар-октобар 2006. године, као месеца који су претходили распоређивању тужиоца, износила је 22.964,63 динара, а двоструки износ месечне нето плате тужиоца на претходном радном месту износи 45.929,27 динара (без додатака). Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке, разлика између плате која у утуженом периоду исплаћена тужиоцу и припадајуће плате према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним

организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала износи 1.411,476,45 динара (без минулог рада).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио и обавезао тужену да тужиоцу исплати разлику до двоструког износа плате, без минулог рада, применом одредбе члана 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06... 99/10), члан 146. став 1. и 2. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 63/2009), члана 10. и 18. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 42/02... 61/05) и члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/2003... 114/2014). По становишту првостепеног суда, тужена тужиоцу у утуженом периоду није исплатила плату у двоструком износу, што представља неправилан рад органа тужене, па је тужена дужна да тужиоцу накнади штету на основу члана 172. Закона о облигационим односима. Истовремено је усвојен захтев тужиоца за уплату доприноса на утврђене износе, у складу са чланом 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете са припадајућом каматом и за уплату доприноса на одређене износе, јер је закључио да тужиоцу не припада досуђена разлика и да првостепени суд није правилно применио материјално право приликом одређивања основице за обрачун двоструког износа плате. По становишту тог суда, за утврђивање двоструког износа плате коју је тужилац остварио на пословима са којих је ступио на рад у организациону јединицу за сузбијање организованог криминала, меродаван је износ плате коју је остварио на пословима које је обављао закључно са 15.10.2006. године, односно плате остварене у периоду 15.09.-15.10.2006. године, а која је, тако обрачуната, износила 45.929,27 динара. Поређење двоструко увећане плате претходног радног места у наведеном износу, са новчаним вредностима исплаћених плата тужиоца за утужени период, указује да је тужиоцу у том периоду тужена исплаћивала вредности плате које премашују вредности на овај начин утврђеног двоструког увећања.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је преиначењем првостепене пресуде другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05... 32/13), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Према члану 18. став 1. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Сл. гласник РС“, бр. 42/02... 62/05), лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварили на пословима са којим су ступили на рад у те организационе јединице, а према ставу 2. истог члана, плате уређује Влада Републике Србије.

Одредбом члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог

криминала („Сл. гласник РС“ бр. 14/03...114/14), прописано је да плата старешине службе и заменика старешина службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у посебној притворској јединици, обрачунава се и исплаћује у двоструком износу плата које су остварили на пословима са којих су ступили на рад у организационој јединици из члана 1. ове Уредбе. На основу одредбе члана 3. став 5. исте Уредбе, приликом обрачунавања двоструког износа плата у смислу става 1-4 тог члана, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом.

Дакле, запослени који су пре ступања на рад у службу за борбу против организованог криминала били радно ангажовани у Министарству унутрашњих послова, што је у конкретном случају, имају право на двоструки износ плате који би остварили на пословима и задацима у том Министарству, уз ограничење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала. Из наведеног следи да се двоструки износ плате обрачунава са свим увећањима плате која би то лице остварило на ранијем радном месту, односно да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате у овим организационим јединицама. Због тога није правилно становиште другостепеног суда да основ за обрачун разлике плате у спорном периоду представља двострука плата коју би тужилац остварио у месецу који претходи месецу преласка у службу, без обрачунатог увећања које би остварио на том радном месту у утуженом периоду. С тим у вези, другостепени суд погрешно закључује да мерило за обрачун двоструког износа основне плате у утуженом периоду представља само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио његовом распоређивању на радном месту у Службу за борбу против организованог криминала, без узимања у обзир промене у висни основне плате до којих је дошло у спорном периоду обрачуна, а како је то утврдио вештачењем првостепени суд.

Следом наведено, како то правилно закључује првостепени суд, тужиоцу припада право на накнаду штете због неосновано умањене зараде у утуженом периоду, према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, са припадајућом законском затезном каматом и доприносима за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, па је Врховни суд преиначио другостепену пресуду у преиначујућем делу, одбио жалбу тужене и у том делу потврдио првостепену пресуду.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе тужене, потврђена је првостепена пресуда и у делу одлуке о трошковима првостепеног поступка који су тужиоцу правилно признати применом одредбе члана 153. став 1. 154. и 163. став 1-4 ЗПП, а одбијне захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије тужиоца у делу у коме је изјављена против става првог другостепене пресуде, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и оценио да је ревизија у том делу недозвољена.

Одредбом члана 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно

окончан. Према одредби става 2. овог члана, ревизија против решења из става 1. није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

У конкретном случају, ревизија је изјављена против другостепене пресуде у делу којим је потврђено решење о одбијању приговора апсолутне ненадлежности суда (у пресуди означена као стварна ненадлежности) као неоснован. Како је реч о решењу којим се поступак правноснажно не окончава, то у смислу цитиране законске одредбе, ревизија није дозвољена.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 413. ЗПП.

Одлуку садржану у ставу трећем изреке, Врховни суд је донео применом одредбе члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужиоцу су признати трошкови сразмерно његовом успеху у ревизијском поступку на име састава ревизије од стране адвоката у износу од 22.500,00 динара, те на име таксе на ревизију у износу од 97.500,00 динара и таксе на ревизијску одлуку у износу од 167.571,00 динар, у укупном износу од 287.571.00 динар, све према важећој АТ и ТТ.

Трошак састава одговора на ревизију није трошак потребан за вођење парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, па је одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић